

«Припустимо, що я отримаю круту роботу, квартиру й усе, що там прописано в комплекті "Щаслива Стабільність у ЄС". Що у мене будуть усілякі прибамбаси, щоби відчувати свою свободу і незалежність. Скажімо, зможу ледь не щовихідних літати кудись по Європі. Матиму, як поважні данці, свій будиночок десь у Скагені, щоби чкурнути до узбережжя на літню відпустку. Речі-можливості-речі... Але ж нічого не зміниться в мені! Я однаково залишатимуся тією ненаситною тривожною дівчинкою, котра не вміє тішитися тим, що має. Зате може майстерно плутати карти, бігти від щастя і битися головою об уявні стіни. Є великий ризик, що у тому безхмарному майбутньому я сидітиму і думатиму, що можна було жити по-іншому. Що у мене вже тоді були свобода і незалежність, які я не цінувала, а виміняла на комфорт і безпеку. Я сидітиму й думатиму...»

ISBN 978-617-614-263-8

9 786176 142638

ВИДАВНИЦТВО

ВИДАВНИЦТВО

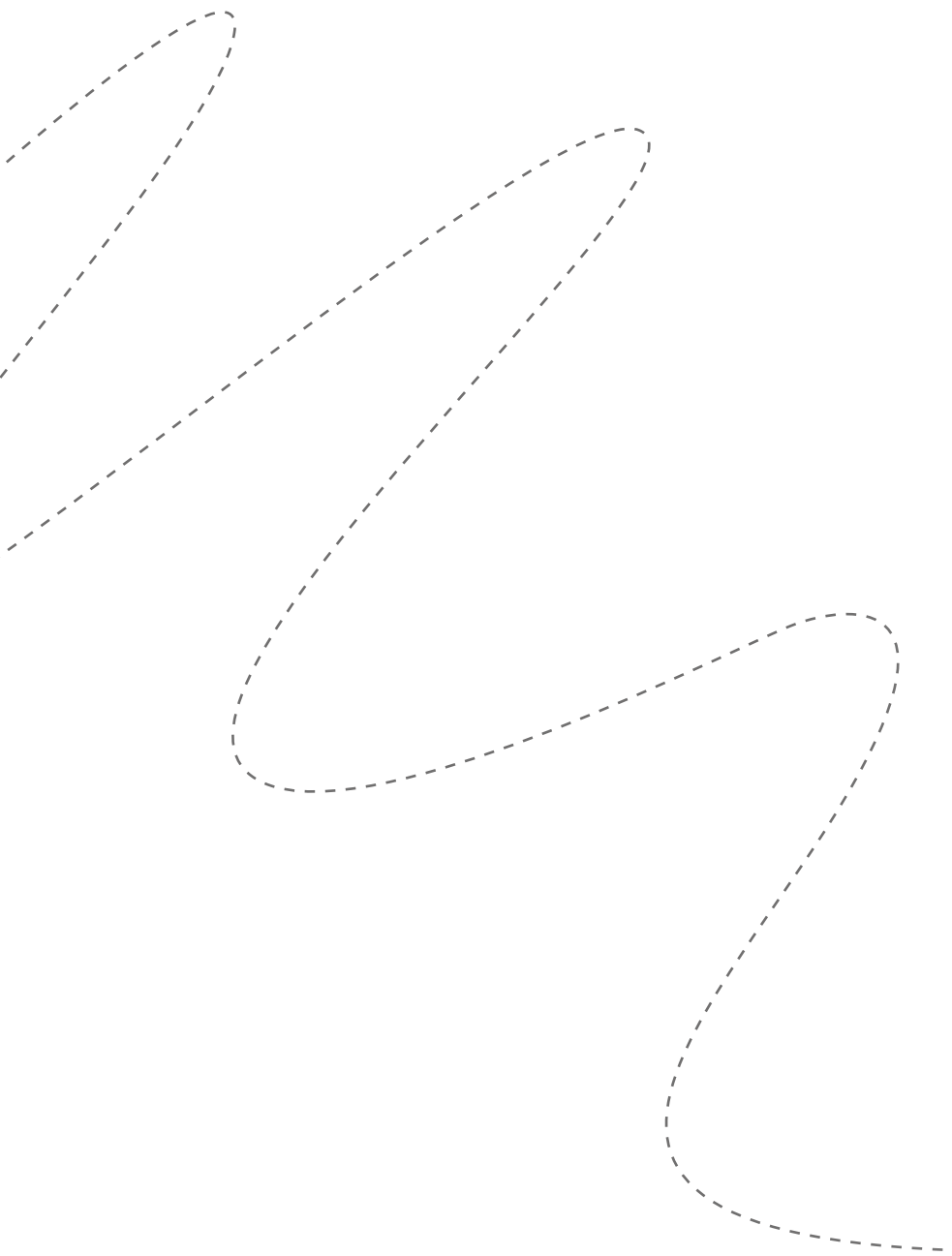
БОЖЕ[Я]ВІЛЬНА

Юлія Гудошник

Юлія Гудошник
БОЖЕ[Я]ВІЛЬНА

Юлія Гудошник

БОЖЕ[Я]ВІЛЬНА

Роман

УДК 82-992

Г 93

Гудошник, Юлія

Боже[Я]вільна : роман / Юлія Гудошник. – Чернівці : Книги – XXI, 2019. – 352 с.

ISBN 978-617-614-263-8

Роман «Боже[Я]вільна» – подорожній щоденник українки, яка шукає своє місце у світі. Ці пошуки ведуть її світами: від німецького гуртожитку до тайського острова, від китайського селища до американського мегаполіса, від данської столиці – до японського храму. Кожна подорож дає їй мудрих наставників і відкриває секрети щастя. Це твір про внутрішню свободу, про ненаситну жагу жити та мистецтво бути щасливим.

Жодну частину з цього видання не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва.

© Видавництво «Книги – XXI», 2019

© Гудошник Юлія, *текст*, 2019

© Анна Стьопіна, *обкладинка*, 2019

Усі права застережено

ЗМІСТ

📍 УКРАЇНА	7
📍 КИТАЙ	35
📍 НІМЕЧЧИНА	89
📍 ТАЇЛАНД	113
📍 ДАНІЯ	163
📍 АМЕРИКА	207
📍 ЯПОНІЯ	259
📍 В ДОРОЗІ	335

Місця призначення, як і розділи, можуть:

а) плутатися між собою;

б) забігати наперед;

в) утікати назад.

Будь-які паралелі з реальністю є абсолютно перпендикулярними.

А невіпадкові збіги – випадковими.

 УКРАЇНА

---

4 листопада 2011 року

Мені ніколи не вистачає часу на себе. І це, мабуть, добре. Бо час на себе я зазвичай витрачаю на те, щоби поскаржитися на гірку долю або залишити кілька наївних зворушливих моментів у стилі «надягнула рожеві окуляри, в них так класно». Але, зрештою, це моє життя. І воно проходить повз мене, бо я навіть не беру хоча б маленької перерви, щоби зафіксувати, що зі мною відбувається. Натомість живу спогадами. Тому що теперішнє особливо не тішить. А повертатися та годувати себе ностальгією – що може приносити більше задоволення? Та, зрештою, менше патетики. Хоча куди там без неї. Це ж я – наївне патетичне дівча, яке шалено любить усе затишне, тепле та кольорове. Дівча, готове вішатися на шию і боготворити кожного, хто зробить їй комплімент чи хоча би просто схвально поплескає по плечу. Дівча, загублене цілковито.

Йду вулицею і дихаю ніжним осіннім вечором. В улюбленій кав'ярні на Ярославовому Валі довга вервечка людей чекає в черзі на порцію французьких смаколиків. Люди сміються, відщипують круасани, п'ють какао. У них там тепло. Переді мною вулицею чимчикує чоловік із двома маленькими донечками. Одна несе скрипку та сперечається про щось із сестрою. Батько менторським тоном зупиняє сварку.

Він, такий собі непоказний худенький мужчина, сти-скає у руках два портфелики. Я ніколи не виділила б його із натовпу, якби не ці дивовижні діти. Заходять у дитячу музичну школу. Звідти лунає музика, горить світло. Думаю, там, усередині, повинно бути душевно і тепло. Хлопчина із плеєром голосно співає, проходячи повз. Перехожі осудливо озираються, я всміхаюся його доброму настрою.

Спускаюся біля Оперного. Місто горить вогнями. Кав'ярні, квартири, театри – всюди снують люди. Не поодинці – разом. Я їду із пластиковим стаканчиком кави і кажу собі, що щаслива. А потім запитую в себе: про що взагалі йдеться? Про те, що я збоку спостерігаю за щастям інших? Аналізую, що мене так потішило у побаченому за вечір. Якщо спрости-ти, то тепло кав'ярень, групки людей і музика. Звес-ти все до купи – соціум. Я ж тільки спостерігач. І те, що я намагаюся себе зігріти цією вже давно холодною кавою, – просто блеф. Спроба штучно створи-ти собі відчуття того затишку та любові, якими так солодко пахне від усіх цих щасливих, на перший погляд, людей. Річ же явно не у круасанах чи міні-атюрній скрипці в руках у дівчинки. Річ у тім, що це викликає в мене ніжність і пов'язується з гармо-нією.

Боже мій, я грію себе думками про сімейне тепло інших, коли у мене найтепліше, що є, – ця склянка кави. Яка вже захолола, між іншим. Є родичі, котрі часом цікавляться моїми справами, проте насправді так нічого про мене і не знають. Не хочуть знати, бо мають власну модель того, яким би мало бути мое ідеальне життя. А коли я попросила маму нарешті

вже прийняти і полюбити мене такою, яка я є, вона заявила, що я – невдячна егоїстка, котра думає лише про себе. Нехай. Мені ж із дитинства прищепили, що материнська любов означає постійно вишукувати, що в твого чада не так, вказувати йому на це і всяко виправляти. І ще треба його годувати, поправляти комірці, заплітати кіски та водити на сольфеджіо. Так проявляти любов. Але тепер, озираячись, я розумію, що хотіла від батьків трохи іншого. Уваги. Присутності. Мінімальної цікавості до того, що я відчуваю, про що мрію і чи хочеться мені грати на піаніно.

Видається, що мені весь світ щось винен, правда? Та ні, насправді я від нього багато не вимагаю. Всього лише людину, хоча б одну, якій я буду небайдужа. Яка питиме зі мною ту каву і їстиме ті круасани. Котра прийде до мене просто так. І всміхнеться просто так. Обійме та притулить до грудей. Теж просто так.

Мені шалено бракує тепла. Те, що я сиджу на дитячих майданчиках, усміхаюся незнайомим дітям і милуюся чужими родинами, явно про це волає. Якщо ще кілька років тому була твердо впевненою, що можу й хочу жити одна, ніким себе не обтяжуючи, то зараз це видається суцільним безглуздям. А сенс тоді жити? Блукати оце вулицями та їсти чуже щастя? Паразитувати на чийсь сімейній гармонії? Пробачте, але тут уже пахне якимись вампірськими штучками. Хай навіть тим людям оце моє пиття і не шкодить, але воно насамперед шкодить мені. Бо того напою надовго не вистачає, а коли знову настає спрага, то хочеться вити від безвиході.

Чому я так гальмую у словах, думках, ідеях? Ця пекуча нестача тепла зробила мене якоюсь лялькою. Звідки така амнезія? Думаю, просто мій організм спить. Так він намагається захиститися. Бо як тільки я прокинуся й усвідомлю, що насправді відбувається зі мною і моїм життям, то, як мінімум, вилізу на дев'ятиповерхівку. А там уже все просто. Мені ще нема й двадцяти, а такі думки виникали вже енну кількість разів. А далі що? Так прожити до старості навряд чи комусь вдається. Людина зривається раніше чи пізніше. А я навіть не знаю, як мені зірватися. Емоції сплять. Мозок дрімає. Зате ніжність до світу розпирає. І нема на кого її витрачати.

P. S. Йой, патетики знову як меду в бочці. Ну куди ж, щоб я – і без неї! Треба ще якимось патетично закінчити, щоб усе остаточно заграло похмурими суїцидальними настроями. Закінчу так: дев'ятиповерхівки нікуди не подінуться. Встигнути завжди можна.

1 грудня 2011 року

Учора сталася дивна пригода. Пітер, головний редактор нашої газети, закидав мене есемесками із пропозицією зустрітися. До того ж не в офісі за кавою, а після роботи – за кухлем пива. Повідомлень одинадцять із купою смайликів. Мозок миттю підготував із десятків варіантів, що йому від мене потрібно. Найімовірніше, він просто хоче похвалити за хорошу роботу. У нас не кожен може грамотно писати англійською та домовлятися про інтерв'ю з такою швидкістю.

Хоча ні, імовірно, хоче насварити. Так, точно друге. За ту статтю два тижні тому, яку він назвав «написаною у стилі XVIII століття». Розкритикував, але до друку допустив, аби шпальта не пустувала. Крізь зуби сказав, що якщо я ще раз напишу щось подібне, то текст точно піде у смітник.

Але щось тут не сходиться... Про роботу він говорив би зі мною на роботі. І не додавав би всі ці смайлики у свої повідомлення. Заінтригував, жук. Ну що ж, замість того, щоби сумніватися та роздувати з мухи слона, краще просто піти на зустріч і взнати, звідки вітер віє.

Отже, вечір. Паб за квартал від офісу. Він уже тут, прийшов, видно, раніше. Трохи знервований. Неспокійно бігають очі. Має вигляд хлопчини на першому побаченні. Стоп, почекай-но. Це твій бос. Переходь у діловий режим.

– Чому тут бачимося? Могли ж і в офісі поговорити. Щось серйозне трапилось?

– Ні, просто хотів з тобою поговорити в неформальній атмосфері.

Прекрасно. Проте говорити не по роботі ми не звикли. Нема навіть про що. Ні, є, мусить бути. Але з чого почати? Він п'є пиво, я – глінтвейн (жахливий, якщо чесно). Швидко п'янію, бо розмова гарячіша за вино. Говорить здебільшого він. Паузи заповнюємо нервовим погляданням на всі сторони. Починається все з журналістики, мого майбутнього та ремарок щодо моєї геніальної писанини (куди ж без них). Потім якимось плавно переходимо на дискусію про дружбу між чоловіком і жінкою та стосунки в режимі «просто секс» чи кохання.

– Зводи її на три-п'ять побачень. Потім ліжко. Якщо ти все робиш правильно, – пояснює Пітер алгоритм дій експатів¹, які працюють в Україні.

Отак, розбий свої рожеві окуляри, дитинко.

– Усі ці нетворк-вечірки² організують для того, щоб іноземці могли без зайвих клопотів зняти українок. Тому будь обережна.

Опа, розбий свої окуляри вдруге.

– Багато з цих дівчат вірять у казочку про Попелюшку. Побачила – причарувала – забезпечила собі безбідне життя. Однак шанс вдало вийти заміж за іноземця, щасливо з ним жити і вмерти в один день – один на мільйон. Решта – переспали та розійшлися.

Ого, і втретє. Хай йому грець.

Мені стає якось шалено спекотно. Бо я уяви не маю, куди це все йде і навіщо воно туди йде. Мені дев'ятнадцять. Я сиджу в барі з сорокарічним американцем, який учить бути обережною з масними іноземцями, що приїжджають сюди просто розважитися з місцевими красунями. Між рядків шукаю, до чого ж він веде. Що наша зустріч – це просто дружнє спілкування, без натяків на якусь гидоту. Що він

---

¹ Іноземець, який працює за кордоном.

² Вечірки для обміну діловими контактами та налагодження співпраці між працівниками різних компаній.

просто такий собі старший друг, який може захистити від тих, хто хоче просто скористатися.

Чую від нього милі компліменти типу «ти розумна», «у тебе реалістичний підхід до життя», «не на свій вік зріла», «красива». Останнє було повторено разів три. Тому, очевидно, це моя основна перевага, через яку ці іноземці зі мною хочуть спілкуватися. Мені подобається спостерігати, як ці означення, втім, змінюються. Згадую Тома з Нідерландів. Його опис моєї зовнішності прогресував із космічною швидкістю. В перший день знайомства я була «симпатичною». Далі стала «красивою». А на третій зустрічі виявилось, що «сексуальна».

Уперше почула від Пітера, що «симпатична», коли два місяці тому прийшла влаштовуватися на практику в редакцію англomовної газети. Сьогодні ми піднялися до означення «красива». У який момент я маю стати сексуальною?

Він не дає мені змоги заплатити за себе у пабі й садить у таксі. Я протестую, мовляв, поїду на маршрутці або викличу таксі сама. В результаті сам демонстративно ловить машину, цілує в щоку і просить вибачення, якщо чимось знітив.

Через хвилину тридцять приходять кілька смс від Пітера. Мовляв, знову вибач, не хотів, аби ти почувалася незручно, вибач, сподіваюся, що все нормально, нікому не розповідай про нашу зустріч. Що?! На нього це геть не схоже – стільки разів просити пробачення і бути таким милим. Щось тут явно не те.

На щастя, до кінця практики в газеті залишилося три тижні. Скоро загадкам і недомовкам прийде кінець. Сподіваюся, за цей час я ще трохи подорослішаю

і розіб'ю рожеві окуляри. І розплющу очі. Я так мріяла потрапити в англomовну пресу. Потрапила. Пишу про те, що подобається: оглядаю культурне життя столиці. Газета дає необмежені можливості: імениті режисери та музиканти сприймають мене серйозно тільки тому, що чують, з якого я видання. Так, це добряче додає впевненості. Проте моя наївність, дитяче обличчя, безглузді помилки та бажання писати ідеальні тексти все псує. Я люблю розмовляти. Але ненави... ні-ні, це слово не можна вживати, – не люблю писати. От тобі світла мрія про журналістику.

Спершу ця практика була одним суцільним задоволенням. Після дня біганини між редакцією та універсом повертаєшся в гуртожиток і до рання сидиш зі словниками – виливаєш інтерв'ю та репортажі смачною англійською. Потім зі спокійною душею і відчуттям власної гідності лягаєш спати. Подумки гладиди себе по голівці: ну нічого, що майже не спала, зате матеріал вийшов на ура. Так воно було спочатку.

Думаю, ентузіазм мій підупав після кількох неприємних зауважень редакторів. Кажуть, тексти «читабельні», однак повні рожевих тонів і хвалебних фанфар. Що пора перестати захоплюватися всім і всіма, увімкнути здоровий глузд з іскрою іронії. Стати сучасною та різкішою. Їхня критика в тему, я з усім погоджуюся. Надто, висловлюють її не завжди грубо, аби не образити дівчинку-студентку. Проте мій запал і віра в те, що вмію писати, потрохи вивітрюються. Чи, може, так дають про себе знати недоспані ночі й утома. А ця дивна історія «побачення» з Пітером – ускладнила все ще більше.

Схоже, я готова запхнути свою мрію про англomовну журналістику на антресолі. Досить цих вечірок, цього пафосу, цього сміття, яке так майстерно ховають під красивою обкладинкою. Маєш тобі, не встигло пройти і двох місяців, як я тікаю з корабля. Чому? Бо слабонька? Зневірена? І те, й інше разом узятє. Як завжди – щось іде не за планом, і я змотую вудочки. А що буде натомість? Сага про дівчинку-студентку, яка, крім конспектів, нічого в тому житті не бачить. Не можу сказати, що газета кардинально змінила мій звичний університетський уклад, але якогось драйву таки привнесла. Плюс до всього – розплющила мені очі. От тільки як тепер бути з тими розплющеними очима, якщо я геть спантеличена? Відмовляюся від того, що здавалося дуже статусним і класним. То що ж далі? Не знаю. І ніхто не знає. Хіба що моя мама, яка точно тримає на такий випадок підготовлену промову в душі «я ж тобі казала».

Згадалося, як я випадково зустрілася з Романом Андрійовичем на одній із конференцій. У Медіа Академії, де він два роки тому викладав телевізійну справу, ми називали його просто РА³. Варто було йому, ведучому найрейтинговішої програми на телебаченні, зайти в аудиторію та заговорити своїм оксамитовим голосом, як у всіх присутніх запалювалися очі. Дівчата жартома називали його богом Сонця. Прізвисько «РА» прижилося і закріпилося. Саме так, він приносив із собою в аудиторію сонце. А ми, чи не всі, були таємно закохані в те сонце. Ще б пак, кумир, зірка телебачення, улюбленець мільйонів – поряд!

-----
³ Бог Сонця в давньоєгипетській міфології.

Я старалася тримати себе в руках і бачити в РА лише вчителя, а не божка, якого з нього зробили наші дівки. Проте чомусь щоразу, коли він хвалив мене, серце починало радісно тріпотіти. А коли критикував, то самооцінка зразу падала нижче плінтуса. Я ж тоді мріяла працювати на телеку, вести прямі ефіри, літати світом і знімати сюжети про екзотичні культури. Він надихав і підштовхував мене своїм прикладом. Давав віру в те, що я можу здійснити свою мрію. Що все можливо. Тоді... Два роки тому.

Зараз, на цій спонтанній зустрічі, РА тепло обійняв, сказав, що дуже радий бачити, і поцікавився успіхами після телекурсів. Я почала щebetати про англомовну газету і яка я щаслива працювати для такого авторитетного медіа в Україні. Він уважно слухав, потім легенько взяв за плече і по-своєму підсумував, зазираючи мені в очі: «То ти, виходить, зрадила свою мрію?»

Із першим днем зими тебе, Попелюшко. Губи вже свої туфельки. Пора прокидатися.

4 грудня 2011 року

«Нам варто зробити це знову?» – пише в смс від Пітера. Те, що здавалося наївною грою, набрало обертів мильної опери. Без «привіт» чи «як справи». Просто й чітко. Так, щоб аж мурашки по шкірі побігли. А що ти, дитинко, думала? Вважала, що та наша зустріч ніколи більше не повториться. Така собі одноразова акція. Мені здавалося, йому стало ясно, що має справу з недосвідченим дитям, і залишить мене у спокої. Але не все так просто. У нього якісь свої бджоли

в голові, тому, може, та моя наївність і завела його ще більше.

Що порадиш? Злякатися? Затріпати ручками: ой-ой, це вже не робочі стосунки, треба тікати. Я завжди тікаю, коли відчуваю, що можу обпектися. Однак ця ситуація з розряду «і смішно, і грішно». Мені ніколи і не наснилося б, що головний редактор провідної газети для іноземців буде писати мені: «Ти маєш розуміти, що дуже приваблюєш мене. Тому, якщо тебе це не сильно лякає, то давай знову проведемо час разом». І смайли, смайли, смайли...

Якби це відбулося з кимось іншим, то, мабуть, я зробила б очі розміром з блюдця і сказала, що в жодному разі не можна відповідати на такі загравання. Проте я не хтось інший, я – це я. І мені його шкода. Сорокарічна сивіюча дитина, яка переконує, що захистить дев'ятнадцятирічне дитя від світових катаклізмів й обігріє. Ні, почекай, все не так невинно. Сорокарічний казанова, якому кортить скористатися моєю недосвідченістю і довірливістю? Тут дилема, бо він і те, й інше водночас. Зараз це єдиний чоловік, який так активно проявляє до мене інтерес і викликає хоч якісь емоції. Будить до життя і думання про те життя. Адрже вчитель, наставник, старший друг мені теж не завадив би. І він ним цілком може стати. Але чи реально це, якщо в нього так палають очі, коли дивиться на мене?

Взяла «Лоліту» Набокова. Символічно? Якоюсь мірою. Проте вона була дванадцятирічною дитиною. А я вже доросла. Принаймні в паспорті. Зрештою, тисячі моїх одноліток не роздували би проблеми, а навпаки, тішили би власне самолюбство тим,

що заарканили багатенького іноземного дідуся. І не підозрювали, що це їх заарканили, щоби напиться молодості й піти далі. З моїм сивіючим шанувальником ситуація кумедна, адже він сам не приховує тактик і приманок для зйому дівчат. Порадив не ходити на всі ці нетворк-вечірки, аби не потрапити на чийсь гачок. Відгороджує від них, щоби самому спіймати?

20 грудня 2011 року

Увага Пітера протягом останніх кількох тижнів надихала та заряджала енергією. Мені було тепло. Просто тому, що хтось мудрий і успішний приділяв мені багато уваги. Писав смішні повідомлення, коментував фото у фейсбуці та розсипався компліментами моїм ідеям. Я вже зраділа, що практика в газеті закінчиться на гарній ноті. І тут Пітер придумав, як мені її не завершувати: запропонував стати заступницею головного редактора. Практикантка-студентка – заступниця Пітера. Уявити тільки! Що він затіяв? Я втратила дар мови, а всередині загорілися червоні лампочки. Бути декорацією в офісі з небезпечними любовними зв'язками – це гарно для американських фільмів, але не для мене.

Останній його коментар типу «вдягни щось коротеньке, бо тобі це дуже личить» я сприйняла як стоп-сигнал. Досить. Попросила його пояснити, в які ігри ми тут бавимось і що він хоче в обмін на таку високу посаду. Спитала на свою голову. В результаті вислухала тренінг про те, що Пітер НІКОЛИ (підкреслено десятком разів) не мав на думці нічого поганого.

– Чоловік зустрічається з тобою з двох причин: або він хоче сексу, або він хоче сексу і ти для нього цікава особистість. Ти для мене цікава особистість, але про секс я взагалі не думав. З чого ти взагалі це взяла?

Він, схоже, щиро здивований і готовий навіть образитися. Дивись, яким раптом став білим і пухнастим. Чи просто злякався правди. Нехай. Я підіграю.

– Добре, Пітере. Ти для мене теж цікава особистість. І нічого більше. Тому, оскільки ми закрили це питання, тепер можемо залишитися друзями?

– Тепер уже не знаю. Після твоїх дурних підозр. Можливо... Колись... Коли ти подорослішаєш. А поки що даю тобі час подумати про пропозицію роботи. Раз ми вже розставили всі крапки і боятися тобі нічого.

Заспокоїтися я не заспокоїлася. Треба з кимось про це поговорити. Я ж із таким нетерпінням чекала кінця цієї практики, а тут сюрприз – практика може стати повноцінною роботою. З ким порадитися? Написала РА. Звісно, знати про мої страхи та симпатію Пітера йому не треба, проте цікаво, що він думає про перспективи в редакції.

Роман Андрійович завжди вірив у мене. Хвалив, підносив. Нехай злегка пафосно, та все ж. Тоді, два роки тому, коли я боялася і два слова докупи зліпити перед аудиторією, він витягував на поверхню мою енергію, що десь глибоко ховалася, і будив у мені голос. І тепер щоразу, коли я бачу його на телеекрані, всередині починають легенько тріпотіти крильцями якісь метелики. В яких, до речі, я ніколи не вірила.

Мабуть, у мене до нього якась платонічна любов чи... просто вдячність. Не знаю.

Я часто роблю і кажу дурниці. Згадую всі ті курйози в Академії, коли мені хотілося звернути на себе його увагу, втім завжди чомусь виходило награно та фальшиво. Я роздувала з цього життєву драму. І таких драм було кілька на тиждень. Провінціалка, що приїхала у столицю з непохитним наміром її завоювати, а з часом зрозуміла, що їй просто бракує сміливості й таланту. Провінціалка, котра хотіла втікати назад додому, бо все було чужим, похмурим і ворожим. РА тоді зупинив цей порив. Яюсь після заняття з постановки голосу попросив залишитися на розмову. Сказав, що втекти я завжди встигну. І зможу зробити це хоч завтра. Або можна ще трохи побути і спробувати захопити за хвіст свою мрію.

Зустрівши його через кілька років, я відчула, що РА досі чекає. Чекає моєї активності, наполегливості, прагнення завойовувати й йти вперед. Очікує на здійснення того, про що ми тоді стільки говорили. Він – та людина, для якої я хочу ламати себе і таки змінюватися. Не для батьків, яким мої мрії завжди були далекими та смішними. А для нього, який побачив у мені потенціал і сказав: «Ти можеш».

На моє смс-прохання про пораду РА миттю відповів дзвінком: «Давай зустрінемося сьогодні ввечері. Далі у мене відрядження, тому якщо терміново треба порадитися, то краще сьогодні». Ого, не чекала, що він знайде час на зустріч. Треба хапати можливість поговорити наживо. І от через якихось кілька годин я вже в його телестудії. Терпляче чекаю, поки обговорить із режисерами виїзну зйомку. Врешті підходить

до мене, обіймає: «Ну що, зіронько, куди ти мене на каву ведеш?» Мої метелики в животі затріпотіли крильцями і налили в тіло меду.

Ми провели разом увесь вечір. Дивуюся, як він так зміг забути про всі справи і витратити на мене стільки часу. Запитала. Пояснив, що зі мною він просто відключився від усіх робочих головоломок і відчув себе студентом: «Ти мене надихаєш». А я? Забула про час? Точно, геть забула, для чого ми взагалі зустрілися. Все втратило значення. Я хіхікала і стала легкою та безтурботною.

Усмішка, сукня та вогник в очах – і чоловіки ваші. Ви у них і стимул, і натхнення, і заряд бадьорості, і віагра. Щоби зрозуміти таку просту істину, розуму багато не треба, проте, щоби навчитися грати за такими правилами, мені треба себе ламати і ставати простішою. Треба, бо хочеться почуватися бажаною. Хочеться, щоби мною цікавилися та слухали, щоб турбувалися. Такої опіки, яку проявляє РА, у мене ніколи не було. Навіть від батька. Тато більше повчає та критикує, ніж запитує та підтримує. Виходить, що мені треба постійно тримати оборону та захищатися від словесних атак. А поряд із РА сьогодні я розслабилася і поводитися, як закохана комедіантка. Оце сказала! Закохана?! Так, закохана у теплі моменти і теплих людей. Відключила мозок і зняла свої обдунки. Він таки чарівник. Говорили довго – офіціантка врешті ніяково нагадала, що кав'ярня зачинилася сорок хвилин тому. А я й не помітила, як проминули ці чотири години.

Притулив до себе на прощання. Подумала, що хочу собі таку пару. Щоби підносила мене над буденністю,

бачила в мені щось більше, ніж обгортку. Сказав, що я «мудра жінка і зроблю правильний вибір». Зворушливі слова. «Жінка»... Дивно чути це від твого вчителя. З уст Пітера теж звучало те, що я «розумна, реалістична, красива жінка». Причому останній епітет він повторив тричі. Акцент зрозуміло який. І його «жінка» звучить якось геть по-іншому.

25 січня 2012 року

Позаду місяць із останнього запису. Скільки змінилося за якісь чотири тижні! Я відсвяткувала Новий рік із сотнею іноземців. Таки прийняла пропозицію Пітера і стала його заступницею. Почала працювати вдвічі більше і спати по три-чотири години на добу.

Спочатку Пітер був спокійний як двері і не проявляв до мене жодних знаків уваги. Ба більше, став якимось зарозуміло-байдужим. І я заспокоїлася, що він відчепився. А дарма. Бо вчора вночі отримала від нього чергове повідомлення.

«Ми ж домовлялися не зустрічатися поза роботою? Будемо дотримуватися договору?»

Пишу: «Аякже. Будемо».

Через кілька хвилин: *«Молодець! Гарна робота! Іспит здано!»*

Що?! Іспит здано? Хитро викрутився. Сам же явно чогось іншого очікував. Отже, розслаблятися мені було рано. Та це все дурниці. Я не піддамся на ці авантюри. Головне – виконувати свої обов'язки та показувати добрі результати, аби він не мав до чого прискіпуватися. А що він там собі придумував про зустрічі поза роботою, мене не повинно хвилювати.

Р. С. Шалено не хотіла снігу. А коли в кінці зими він раптом вирішив-таки спуститися на землю, я остовпіла від щасливого захвату. Київ перетворився на якусь дивовижну республіку кучугур, засипаних-заколисаних гойдалок, кавових автоматів і вкутаних ліхтарів. Я чимчикую на роботу. Мені двадцять. У новорічну ніч за своєю доброю традицією написала все те, чого хочу у 2012-му: роботу, кохану людину та гармонію у всьому, що відбувається зі мною. Я хочу жити. Дихати на повні груди. Сяяти від щастя. Бути бажаною. Потрібною. Коханою. І буду. Треба тільки трошки почекати. От роботу вже маю. Кінець кінцем, зміни падають на голову не всі зразу.

4 березня 2012 року

«Мерсі боку, весна таки прийде!» Скрипка сказав⁴, Скрипка зробив. На календарі 4 березня. На термометрі – мінус один. Усе зацукровано снігом. Природа грається з нами. Втім, пташки вже потрохи розспівуються, тож весна таки буде. Слухаю Карлу Бруні, палю лавандові свічки й збираюся з думками, щоб описати свою минулу ніч. Вона поставила крапку. А може, й не одну.

Ми довго готувалися до редакційної вечірки, на яку запросили весь київський бомонд. А раз прийде бомонд, то і я мала би виглядати гідно. Придумала собі так і сіла на голодну дієту. Ця геніальна програма з радикального скидання ваги щасливо тривала

-----
⁴ Посилання на пісню «Весна» Олега Скрипки.

днів зо шість. Тим часом сили покидали мене, і я відчувала, що от-от зляжу з якоюсь болячкою. Ну і от: у суботу грип остаточно поклав мене, вже покірну і слухняну, до ліжка. Ламало ноги і спину, сил рухатися не було, і зрозуміло, що вже не до дієти. Підозрюю, що цього всього не було б, якби не моя програма Похудайко. Знущалася з себе, виснажувала як могла, а тіло оголосило бойкот. Що ж, має право, бо господиня з мене ніяка.

У довгоочікуваний день X, свято нашої газети, я сьак-так викарабкалася з ліжка. Вже плюнула на свій зовнішній вигляд, а під час самої вечірки просто вимкнула здоровий глузд. Віскі з колою, будь ласка. Ще віскі з колою. Так лікуємося від втоми, сумнівів, самої себе, балаканини гостей-іноземців. Дурять мені голову історіями про полювання на Близькому Сході; катання на слонах в Азії; закриті вечірки на тижнях моди; і в яких країнах я обов'язково маю скласти їм компанію. Не знаю, чи це віскі, чи порожні балачки, проте я сп'яніла і перенаситилася по вінця.

Пітер додав до цього коктейлю трохи солі з перцем. Я цілий вечір відчувала на собі його пильний погляд і чекала, коли ж він уже заговорить. І тут, під час тосту, коли представляв гостям наш редакційний колектив, раптом видав, показуючи на мене: «А цю дівчину нема потреби представляти. Її присутність однаково не має жодного значення». Після мертвої тиші, що повисла в залі на декілька секунд, він тицьнув у мене пальцем і вибухнув реготом: «Це жарт, дороженька!» Як завжди. Для нього – жарт, а мене він не на жарт виводить із себе. Терпіти його

вистави в офісі стає все важче. Я знаю, чому він біситься. Чому влаштовує такі провокації. Помста мені за побачення, яких не було. Короткі сукні, які я не вдягаю на роботу. За мою невдячність і за те, що, крім статей, йому більше нічого від мене очікувати. Нехай мстить, хоч лусне. Принаймні тепер я розумію, що ніякої дружби між нами бути не може. І раз я в його очах не маю «жодного значення» тільки тому, що не хочу з ним інтиму, то варто задуматися, де я це значення матиму. Не тільки мої ноги чи груди.

18 березня 2012 року

Треба багато рухатися. Багато писати. Багато думати. Ні, багато думати не треба. Треба багато жити. Багато жити... Минулого тижня я багато жила та почувалася щасливою. А ще зробила для себе низку висновків.

Нарешті. Нарешті здійснилася мрія. Я потрапила на Український тиждень моди. Кілька років тому, щоби вкусити трохи цього щастя, я затіяла цілу історію з модельним агентством і кастинами в іменитих дизайнерів. Від мене вимагали тримати марку Твіггі⁵ і зберігати непристойно низьку для мого росту вагу. Лікарі вимагали схаменутися. Коли я довела себе до ручки, довелося послухати других, повернути вагу і попроситися із мрією ходити подіумами. Рік фешн поневірян (кількох фотосесій і зйомок у рекламних роликах) закінчився анорексією та розірванням контракту з агентством.

-----
⁵ Англійська супермодель, яка ввела моду на худорбу.

А сьогодні я на тижні моди. Щоправда, в іншому амплуа. Сиджу у ВІП-зоні медіапартнерів і оцінюю худесеньких замерзлих модельок, які шпацерують⁶ подіумом. Там могла бути я. Однак чи про це мріяла два роки тому? Та де там! Тоді світ моди здавався імперією естетики та краси, а брати участь у тижнях моди означало бути обраною з найкращих. Зараз я дивлюся на це все шоу і гірко всміхаюся. Даремно я тоді так себе ламала. «Обрані» служать у цирку з блискіток, пір'я та скла.

У коридорі мимохідь наткнулася на директорку мого модельного агентства.

– А ти що тут робиш? – запитала вона, ошелешено оцінюючи мене з ніг до голови. Закладаюся: рахує в голові, скільки кілограмів я набрала і якого об'єму моя талія.

– Прибігла глянути, як тут справи просуваються. Моє видання – головний партнер тижня моди. До речі, ось останній примірник – дарую, читайте. Ну, мені пора. Рада бачити! Успіху вашим дівчаткам! – усміхаюся на всі тридцять два і гордо йду далі.

Колись мені хотілося бути царівною-моделькою, що пливе подіумом у дизайнерських манелях⁷. Та не так сталося, як гадалося. Натомість я стала гостею-суддею з авторитетної преси. І ця роль подобається мені значно більше. Колись я хотіла стати частиною світу моди – високого та надихаючого. А тепер, потрапивши у його закулісся в новій ролі, усвідомила, що ця показна естетика притягнута за вуха. Пелена

-----
⁶ Прогулюються (галицький лексикон).

⁷ Речях (галицький лексикон).

з очей упала, і я зітхнула з полегшенням – це таки не мій світ. Отож побиватися нічого. Поставила ще одну крапку в незавершеній історії.

26 травня 2012 року

«Прийшла весна. Ніколи, чуєте мене, ніколи не починайте так свою розповідь». Бо це банально та кисло. Так радить О'Генрі. Тому вдома, що цього початку не було. Ще раз...

Закінчується весна. До її фінального танцю залишилося якихось п'ять днів. А все наче тільки починалося.

Святкую весну з трояндами від майбутнього спец-агента. «Вау», – сказав би хтось. Звучить інтригуюче, еге ж. Тим паче історія з ним закручена. Потяг, повернення у Київ із великодніх свят, плацкарт із двома говіркими хлопцями. Один цілу дорогу явно мене клеїть, другий робить мудріше – пропонує провести на маршрутку і понести важку сумку з великодніми харчами. Я на крилах удачності за таку турботу обіцяю ще якось зустрітися. Потім починаються щоденні дзвінки вечорами та милі прояви опіки у дусі «а ти ще не вдома?», «я хвилююся» і так далі. Такого давно не було. Тому я дозволяю собі цю дивакувату гру в надії, що нарешті станеться диво, і я в когось закохаюся.

Отже, таки зустрілися. З'являється з букетом червоних троянд. Хлопчина вчиться в академії СБУ і живе за колючим дротом із дозволом на вихід раз у ніколи. Він повний своїх кодексів і модулів, про які торочить мені цілу годину. Потім переводить тему

на мої плани на заміжжя. Вже? А часу не гає! Далі все розвивається за законами жанру: пригощає кавою, ставить купу ідіотських запитань, присувається ближче і витріщається на мої коліна. Я дивлюся на цього хлопчика, і мені його шкода. Вчепився у мене, як реп'ях, бо у нього геть нема варіантів. Де бідоласі шукати пару? Він перевірів мене по всіх своїх сміховинних пунктиках, поставив галочки, і мотор завівся, бо я для нього нібито безпрограшний варіант. Те саме було з Томом – письменником, із яким ми намагалися зліпити щось до купи рік тому. Він теж поставив мені галочки у своєму списку і ледь чи не на другому побаченні заявив, що я можу стати непоганою дружиною. Мене це шалено роздратувало. Терпіти не можу, коли чоловіки щось там собі «вирішують» і починають свої наступальні операції. А я Вільна. Була, є і буду. І не дозволю нікому забирати мою свободу.

У той же вечір, після комедії зі «спецагентом», я запросила РА на відкриття виставки в новій галереї. Сама собі дивуюся, як мені тільки вистачило нахабства. І з якого дива він мав би знайти час і бажання зі мною кудись іти? А таки знайшов і прийшов.

Я одразу пожаліла, що взагалі це все затіяла. Все було надто натягнуто. У нього розривався телефон, а сам мав дуже заклопотаний вигляд. Йому явно було не до виставок і розмов зі мною. Але після другого келиха вина РА розслабився. Взяв мене за руку. Яюсь так несміливо та ніяково. Наче знітився і відпустив. Дарма. Краще тримав би. Від його дотиків стає настільки затишно і тепло, що хочеться, щоби його рука так постійно і вкривала мою. Мені потрібна опора. Я хочу, щоб мене опікав і беріг хтось, хто прожив

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.